

UZASADNIENIE

W dniu 13 sierpnia 2019 roku (...) Bank S.A. z siedzibą w W. wystąpił z powództwem przeciwko S. W. (1) oraz Przedsiębiorstwu (...) Sp. z o.o. w Ł. o zasądzenie od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwoty 201 962,86 zł wraz z odsetkami umownymi od dnia 13.08.2019 r. do dnia zapłaty naliczanymi od kwoty 142 774,35 zł według stopy procentowej odsetek maksymalnych za opóźnienie.

W uzasadnieniu pozwu i w dalszym piśmie procesowym datowanym na 12 listopada 2019 roku powód wyjaśnił, że na kwotę 201 962,86 zł składają się sumy następujące:

- niespłacony kapitał kredytu w kwocie 142.774,35 zł,
- odsetki od należności głównej w kwocie 58 933,53 zł (w tym odsetki kapitałowe w kwocie 2438,13 zł oraz odsetki za opóźnienie w łącznej kwocie 56.495,40 zł),
- kwota 254,98 zł „z tytułu prowizji za udzieloną gwarancję”.

(pozew k. 4-7, pismo powoda k. 11-17)

W dniu 20 listopada 2019 rok wydano nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym uwzględniający powództwo.

(nakaz zapłaty k. 84)

Pozwani w ustawowym terminie złożyli sprzeciw od wyżej opisanego nakazu zapłaty wnosząc o oddalenie powództwa w całości.

(pisma pozwanych zawierające sprzeciw od nakazu zapłaty k. 121-124, k. 126-130)

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

W dniu 22 lutego 2017 roku (...) Bank S.A. zawarł z Przedsiębiorstwem (...) Sp. z o.o. w Ł. umowę kredytu obrotowego w rachunku bieżącym na kwotę 350.000 zł - na finansowanie bieżącej działalności przedsiębiorstwa, a ponadto na pokrycie „opłaty za weryfikację przedsiębiorstwa przed udzieleniem kredytu” (200 zł) i „opłaty prowizyjnej z tytułu gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej gwarancyjnej (...) udzielonej przez Bank (...)” (1019,52 zł).

W punkcie IV umowy zaznaczono, że rachunkiem bieżącym kredytobiorcy, jest rachunek o numerze (...).

Kredytu udzielono na okres 12 miesięcy od daty udostępnienia limitu w rachunku bieżącym pozwanego przedsiębiorstwa – zastrzeżono, że wypłata nastąpi jednorazowo (punkt IV umowy). W punkcie VII umowy ustalono, że kredyt jest objęty gwarancją Banku (...) przez okres 15 miesięcy, do dnia 22 maja 2018 roku. W punkcie VII.18 umowy ustalono wysokość oprocentowania kredytu na 7,29% (co stanowiło sumę marży banku 5,50% i indeksu bazowego WIBOR 12M wynoszącego wówczas 1,79%). Z kolei w punkcie IX.12 umowy zobowiązano kredytobiorcę do zapewnienia na rachunku bieżącym comiesięcznych wpływów w wysokości 158.401,90 zł. W punkcie IX.13 umowy zastrzeżono, że jeżeli kredytobiorca nie zapewni wymaganych obrotów na rachunku bieżącym, bank będzie uprawniony do podwyższenia marży o 2 punkty procentowe.

Zgodnie z §5 pkt 10 Części ogólnej umowy od zadłużenia przeterminowanego bank pobierał odsetki w wysokości określonej w Regulaminie Kredytowania.

W punkcie VII.12 Regulaminu (...) Bank S.A. określono, że od zadłużenia przeterminowanego bank pobiera odsetki w wysokości określonych prawem odsetek maksymalnych za opóźnienie.

(kopia umowy kredytu k. 35-38, regulamin kredytowania k. 76-81)

W dniu 22 lutego 2017 roku (...) Bank S.A. zawarł ze S. W. (1) umowę poręczenia spłaty wierzytelności przysługujących bankowi na podstawie wyżej opisanej umowy kredytu udzielonego PW (...) Sp. z o.o. W §2 umowy podano, że poręczyciel nieodwołalnie i bezwarunkowo zobowiązuje wykonać za dłużnika zobowiązania wynikające z umowy kredytu, w przypadku, gdy dłużnik ich nie wykona. W §4 umowy wskazano, że bank ma prawo żądać spełnienia świadczeń od poręczyciela po uprzednim pisemnym wezwaniu dłużnika do zapłaty, o czym również w formie pisemnej należy powiadomić poręczyciela.

(kopia umowy poręczenia k. 39)

S. W. (1) jako prezes zarządu pozwanej spółki złożył pisemną dyspozycję uruchomienia kredytu w dniu 23 lutego 2017 roku. W dniu 28 lutego 2017 roku kredyt został uruchomiony – od tej daty pozwana spółka mogła wykorzystać limit kredytowy w kwocie 350.000 zł. W ramach limitu pozwana spółka z rachunku bieżącego pokryła prowizję przygotowawczą kredytu w kwocie 10.161,18 zł, a ponadto w dniu 28 lutego 2017 roku dokonała przelewu kwoty 340.000 zł na swój rachunek bankowy w innym banku (o numerze (...)).

(kopia dokumentu k. 40, potwierdzenie uruchomienia kredytu – wydruk k. 41, historia operacji na rachunku k. 46-47)

Dla obsługi kredytu powodowy bank prowadził własny techniczny rachunek o numerze (...).

(wydruk k. 43-45)

W okresie objętym umową kredytu (tj. 12 miesięcy po uruchomieniu kredytu) na wyżej wskazanym rachunku bieżącym pozwanej spółki nie występowały comiesięczne obroty w wysokości 158.401,90 zł

(okoliczność niesporna, wydruk historii operacji na rachunku bankowym k. 46-52)

W dniu 12 lutego 2019 roku wyżej wskazany rachunek bieżący pozwanej spółki wskazany w umowie kredytu został uznany kwotą 198.919,76 zł wypłaconą w ramach wyżej wskazanej gwarancji przez Bank (...).

(okoliczność niesporna, historia operacji na rachunku bankowym k. 52 odwrót)

Na skutek wypłaty wyżej wskazanej kwoty gwarancji z (...) dotychczasowa historia operacji na wyżej wskazanym rachunku bieżącym pozwanej spółki o numerze wskazanym w umowie kredytu ((...)) była od tej pory rejestrowana pod nowym numerem rachunku tzw. technicznego: (...). Elektroniczny system banku od tego czasu wcześniejsze operacje na rachunku nr (...) pokazuje jako operacje na rachunku bankowym nr (...).

(zeznania pisemne świadka M. M. (1) k. 209, wydruk historii operacji na rachunku bankowym k. 46-52)

W dniu 1 kwietnia 2019 roku doręczono pozwanej spółce pisemne wezwanie powodowego banku do zapłaty należności głównej w kwocie 142.774,35 zł wraz z odsetkami i kosztami (łącznie należność w kwocie 194.245,11 zł) – z tytułu wyżej opisanego kredytu, w terminie 7 dni.

(kopia pisma k. 59, potwierdzenie doręczenia k. 60)

Brak było podstaw do kwestionowania wiarygodności przedstawionych przez powoda dokumentów i wydruków zawierających historię operacji na rachunkach bankowych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Niesporne w niniejszej sprawie było zawarcie przez strony (tj. przez (...) Bank S.A. oraz pozwaną spółkę) opisanej w pozwie umowy kredytu, do której zastosowanie znajduje art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (tekst jedn. Dz.U. poz. 1876 z 2017 roku). Była to umowa między przedsiębiorcami, do której nie znajdują

zastosowania przepisy ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim (tekst jedn. Dz.U. z 2014 r. poz. 1497). Niesporne było także zawarcie między (...) Bank S.A. a drugim z pozwanych S. W. umowy poręczenia, do której znajdują zastosowanie przepisy art. 876 i nast. k.c. Nie było także przedmiotem sporu to, że umowa kredytu nie została przedłużona po upływie wskazanego w jej punkcie IV okresu kredytowania (12 miesięcy), co tym samym oznacza, że umowa kredytu uległa rozwiązaniu po 12 miesiącach od daty wypłaty kwoty kredytu.

Fakt uruchomienia kredytu w kwocie wynikającej z umowy stron należy uznać za udowodniony – strona powodowa złożyła kopię pisemnej dyspozycji uruchomienia kredytu w pełnej wysokości (350.000 zł) złożonej przez osobę uprawnioną (prezes zarządu S. W.) w imieniu pozwanej spółki, jak również wiarygodne wydruki stanowiące potwierdzenie uruchomienia kredytu na właściwym rachunku bieżącym spółki. Dodać należy, że strona pozwana nie zaprzeczyła twierdzeniom powoda z pisma procesowego datowanego na 20 stycznia 2021 roku (k. 138) dotyczącym wyjaśnienia przyczyn, dla których doszło do zmiany numeru rachunku pozwanej spółki, w ramach którego został udostępniony jej limit kredytowy, z (...) na (...). Okoliczności te potwierdzają zeznania świadka M. M.. Dodać należy, że skoro uprawniona osoba (prezes zarządu pozwanej spółki) złożyła pisemną dyspozycję uruchomienia całej kwoty kredytu (kopia pisma k. 40), a żadna ze stron nie odstąpiła od umowy kredytu, do trudno byłoby racjonalnie wyjaśnić, dlaczego bank miałby kwoty kredytu nie postawić do dyspozycji pozwanej spółki – co zresztą potwierdza historia operacji na rachunku pozwanej spółki (rachunek nr (...) o poprzednim nr (...) – k. 46-52). Wskazać należy, że ujemne saldo na tym rachunku po otwarciu limitu kredytowego przekroczyło w pewnym momencie kwotę -350.000 zł (k.47), co również oznacza, że limit kredytu został wykorzystany w całości, tj. pozwana spółka wykorzystwała całość kapitału kredytu wynoszącego 350.000 zł.

Z uwagi na treść art. 6 k.c. to na pozwanych spoczywał ciężar udowodnienia, że wyżej wskazaną kwotę należności głównej pozwana spółka jako kredytobiorca lub pozwany S. W. jako poręczyciel spłacili w większej części niż wskazano w pozwie lub że w większej od podanej przez powoda części kredyt został spłacony na skutek gwarancji udzielonej przez Bank (...) (co oznaczałoby, że do spłaty jest kwota niższa od podanej w pozwie kwoty kapitału do spłaty 142.774,35 zł). Żadnych twierdzeń tego rodzaju, ani tym bardziej dowodów, pozwani nie przedstawili. Tym samym należy przyjąć, że część wykorzystanej kwoty kapitału wynosząca **142.774,35 zł** (kwota ta uwzględnia już wyżej przywołaną kwotę wpłaconą przez (...)) nie została spłacona.

Powód miał podstawę do naliczania odsetek kapitałowych w wysokości 9,29% w stosunku rocznym (tj. o dwa punkty procentowe wyższych od pierwotnie przewidzianych w umowie kredytu), a to z uwagi na wyżej przywołaną treść punktu IX.13 i fakt, że na rachunku bieżącym pozwanej spółki nie było obrotów comiesięcznych w wysokości co najmniej określonej w punkcie IX.12. Powód określił w swoim piśmie procesowym (k. 16), że dochodzi odsetek kapitałowych w łącznej kwocie 2438,13 zł od kapitału w kwocie 348.096,26 zł za okres od 31 stycznia 2018 roku do 26 lutego 2018 roku – co dotyczy okresu jeszcze przed uruchomieniem wyżej wskazanej kwoty z gwarancji (...) (to ostatnie zdarzenie nastąpiło dopiero w 2019 roku). Pozwani nie wykazali, aby w wyżej wskazanym okresie kwota kapitału kredytu była spłacona w większej niż wyżej wskazana części. Okres wskazany przez powoda obejmuje 27 dni, co przy oprocentowaniu w stosunku rocznym 9,29% i kwocie należności głównej w tym okresie 348.096,26 zł daje sumę **2393,02 zł**, a więc nieco niższą od podanej przez powoda ($27/365 = 0,074$, $0,074 \times 0,0929 \times 348.096,26 \text{ zł} = 2393,02 \text{ zł}$) i taka kwota podlega zasądzeniu z tytułu odsetek kapitałowych.

Za okres po upływie obowiązywania umowy kredytu, tj. po 12 miesiąca od daty uruchomienia kredytu, powód miał prawo naliczać od niespłaconej kwoty kredytu odsetki ustawowe za opóźnienie. Chybiony jest argument pozwanych, jakoby „zadłużenie przeterminowane” może powstać jedynie w razie wypowiedzenia umowy kredytu. Skoro umowę kredytu zawarto na okres 12 miesięcy (punkt IV umowy) i nie została ona przedłużona, a ponadto w umowie nie przewidziano dodatkowego terminu dla kredytobiorcy na zwrot kapitału kredytu po okresie obowiązywania umowy, to oczywistym jest, że kapitał kredytu podlegał zwrotowi z chwilą upływu okresu obowiązywania umowy, tj. po 12 miesiącach od udostępnienia limitu kredytowego. Jeżeli zatem po tym terminie kapitał nie został zwrócony, to stawał się siłą rzeczy „zadłużeniem przeterminowanym”, a zatem miały do niego zastosowanie odsetki za opóźnienie przewidziane w punkcie VII.12 Regulaminu (...) Bank S.A., tj. odsetki w wysokości określonych prawem odsetek maksymalnych za opóźnienie (w okresie objętym sporem wynosiły one 14% w stosunku rocznym). W §9 ust.3 litera

c) pkt II części ogólnej umowy kredytu jest zawarte oświadczenie kredytobiorcy o tym, że otrzymał Regulamin Kredytowania, zapoznał się z nim i zaakceptował zawarte w nim warunki.

W piśmie procesowym datowanym na 12 listopada 2019 roku powód przedstawił obliczenie dochodzonych pozewem odsetek ustawowych za opóźnienie (punkt 2b) pisma powoda na k. 16 akt sprawy). Pozwani nie wykazali, aby w okresie objętym tym obliczeniem (tj. od 27 lutego 2018 roku do 12 sierpnia 2019 roku) spłacona została większa część uruchomionego kapitału kredytu od podanej w piśmie powoda.

Matematyczne obliczenie wysokości należności powoda z tego tytułu przedstawia się natomiast następująco (kwota należności głównej malała na skutek wpłat pozwanego i następnie wypłaty z gwarancji (...)):

- za okres do 13 marca 2018 roku (14 dni, $14/365 = 0,03835$), $0,03835 \times 0,14 \times 348.096,26 \text{ zł} = 1868,93 \text{ zł}$,
- za okres od 14 marca 2018 roku do 4 kwietnia 2018 roku (22 dni, $22/365 = 0,0603$), $0,0603 \times 0,14 \times 345.231,61 \text{ zł} = 2914,44 \text{ zł}$,
- za okres od 5 kwietnia do 17 czerwca 2018 roku (74 dni, $74/365 = 0,2027$), $0,2027 \times 0,14 \times 344.858,60 \text{ zł} = 9786,40 \text{ zł}$,
- za okres od 18 czerwca do 15 sierpnia 2018 roku (59 dni, $59/365 = 0,1616$), $0,1616 \times 0,14 \times 343.112,15 \text{ zł} = 7762,57 \text{ zł}$,
- za okres od 16 sierpnia 2018 roku do 11 lutego 2019 roku (180 dni, $180/365 = 0,4931$), $0,4931 \times 0,14 \times 341.694,11 \text{ zł} = 23.588,51 \text{ zł}$,
- za okres od 12 lutego do 12 sierpnia 2019 roku (182 dni, $182/365 = 0,4986$) $0,4986 \times 0,14 \times 142.774,35 \text{ zł} = 9966,22 \text{ zł}$.

Łączna suma odsetek za opóźnienie podlegających zasądzeniu wynosi natomiast **55.887,07 zł**.

Z powyższych obliczeń wynika, że roszczenie powoda o zapłatę odsetek (punkt 2 pozwu) podlega częściowemu oddaleniu.

Uwzględnieniu podlega natomiast roszczenie powoda o zapłatę prowizji w kwocie 254,98 zł z tytułu prowizji za objęcie kredytu gwarancją (...). Wysokość tej prowizji i obowiązek jej pokrycia przez kredytobiorcę wynika z punktu VII.4 umowy ($1/12 \times 0,5\%$ kwoty gwarancji za każdy rozpoczęty miesiąc obowiązywania gwarancji). Wysokość gwarancji określono na 203.903,29 zł (pkt VII.2), a okres jej obowiązywania określono do 22 maja 2018 roku (pkt VII.1). Z pkt VII.3 umowy w związku z punktem III.3 wynika, że przy uruchomieniu kredytu pozwana spółka zapłaciła powodowi kwotę 1019,52 zł „opłaty prowizyjnej” tj. prowizji za pierwszy rok obowiązywania gwarancji, tj. za okres do 28 lutego 2018 roku. Skoro gwarancja miała obowiązywać do 22 maja 2018 roku, to pozwana spółka miała obowiązek pokrycia prowizji za 3 dalsze miesiące, co daje kwotę $3 \times 1/12 \times 0,005 \times 203.903,29 \text{ zł} = 254,98 \text{ zł}$.

Za zapłatę wyżej wskazanych kwot pozwani odpowiadają solidarnie – pozwana spółka jako kredytobiorca, pozwany S. W. jako poręczyciel. Stosownie do treści art. 881 k.c. w braku odmiennego zastrzeżenia poręczyciel jest odpowiedzialny jak współdłużnik solidarny. Skoro umowa poręczenia zawarta przez bank z S. W. nie zawiera odmiennego zastrzeżenia, odpowiada on za wyżej opisany dług jako współdłużnik solidarny.

Zaznaczyć należy, że wprawdzie dług, za który poręczył S. W., w dacie zawarcia umowy poręczenia z dnia 22 lutego 2017 roku jeszcze nie istniał (skoro limit kredytowy wykorzystano 28 lutego 2017 roku i wtedy powstało zobowiązanie pozwanej spółki do spłaty tego długu), jednakże zarazem wysokość zobowiązania objętego poręczeniem została wyraźnie oznaczona (350.000 zł wraz z należnymi odsetkami i prowizjami, które z kolei zostały wyraźnie oznaczone w treści umowy kredytu, którą jako organ pozwanej spółki także zawarł S. W.). Podkreślić należy, że wysokość stopy procentowej odsetek od kwoty kredytu i wysokość prowizji za udzielenie gwarancji przez (...) zostały w sposób liczbowy określone w umowie kredytu zawartej jednocześnie z umową poręczenia i znanej stronom tej ostatniej umowy, wobec czego nie tylko wysokość należności głównej ale i należności ubocznych należy uznać za z góry oznaczone, a zatem nie została naruszona dyspozycja art. 878 §1 k.c.

Odnosząc się do ostatniego z zarzutów podniesionych w sprzeciwie pozwanego S. W. stwierdzić natomiast należy, że wymóg z §4 ust. 1 umowy poręczenia został spełniony. Niewątpliwie powód wezwał na piśmie spółkę będącą kredytobiorcą do spłaty zadłużenia w terminie 7 dni (kopia pisma k. 59), a pozwany S. W. został o skierowaniu takiego wezwania do dłużnika głównego poinformowany na piśmie najpóźniej z datą drugiego awizowania przesyłki pocztowej zawierającej odpis pozwu przesłany pozwanemu na adres, który sam podał w umowie poręczenia (30 grudnia 2019 roku, k. 89) – wprawdzie doręczenie odpisu pozwu pod względem proceduralnym w tej dacie nie było skuteczne, jednakże pod względem materialnoprawnym było to skuteczne przesłanie pozwanemu zawiadomienia o wcześniejszym wezwaniu do zapłaty skierowanym do dłużnika głównego.

Ostatecznie zatem zasądzeniu solidarnie od obydwu pozwanych podlega należność główna w kwocie 142.774,35 zł z dalszymi odsetkami w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie za okres od dnia 13 sierpnia 2019 roku, a ponadto kwota 58.535,07 zł stanowiąca sumę należnych za wcześniejszy okres odsetek kapitałowych, odsetek za opóźnienie i wyżej opisanej prowizji (2393,02 zł + 254,98 zł + 55.887,07 zł).

W kwestii legitymacji procesowej czynnej wskazać należy na to, że niesporne w niniejszej sprawie jest to, że w dniu 30 grudnia 2020 roku została wydana decyzja zarządu Bankowego Funduszu Gwarancyjnego o wszczęciu przymusowej restrukturyzacji (...) Bank S.A. i zastosowaniu instrumentu przymusowej restrukturyzacji w formie przejęcia przedsiębiorstwa tego banku z dniem 3 stycznia 2021 roku przez Bank (...) S.A., ze skutkiem w postaci wstąpienia tego banku do postępowań sądowych prowadzonych z udziałem (...) Bank SA (okoliczności przywołane w piśmie powoda z 20 stycznia 2021 roku, k. 138 i nast., niezakwestionowane przez pozwanych, potwierdzone dokumentami z k. 148-154). Legitymacja czynna Banku (...) SA w sprawie niniejszej wynika z decyzji zarządu (...) z dnia 30 grudnia 2020 roku (k. 148-149) oraz z przepisów art. 176 ust. 1 w związku z art. 174 ust. 1 pkt. 1 ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji z dnia 10 czerwca 2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 996).

Prawomocnym postanowieniem z dnia 20 listopada 2019 roku (k. 83) ustalono, że wartość przedmiotu sporu w sprawie niniejszej wynosi 143.029,33 zł, tj. nie obejmuje sumy odsetek podanej w punkcie 2 pozwu (od odsetek tych powód nie domagał się zapłaty dalszych odsetek). W zakresie tak ustalonej należności powód jest stroną wygrywającą proces w całości. Na podstawie art. 98 k.p.c. pozwani powinni solidarnie zwrócić powodowi poniesione przez niego koszty procesu, na które składają się kwoty następujące:

- wynagrodzenie pełnomocnika procesowego powoda w kwocie 5400 zł (ustalone z uwzględnieniem wyżej ustalonej wartości przedmiotu sporu),
- opłata sądowa od pozwu w kwocie 7152 zł (powód uiszczył opłatę w kwocie 10.099 zł, ale kwota 2947 zł będzie mu zwrócona na podstawie punktu 2 postanowienia z dnia 20 listopada 2019 roku).

Na podstawie §1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej z dnia 9 marca 2018 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 536) należało przyznać kuratorowi ustanowionemu dla każdego z pozwanych wynagrodzenie w wysokości 40% stawki minimalnej wynagrodzenia adwokata (0,4 x 5400 zł = 2160 zł).

ZARZĄDZENIE

1. Odpisy wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć: pełnomocnikowi powoda oraz kuratorowi pozwanych.
2. Odpis prawomocnego postanowienia z k. 83 przesłać do O.. F., celem wykonania punktu 2 postanowienia.

Dnia 14 października 2021 roku